

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECZENI FUGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Helyben: Félévre 6 K. Negyedévre 3.—K.
Vidéken: " 9 " " 450 "

Főszerkesztő:
Dr. Varga Lajos.

Felelős szerkesztő:
Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Piac-utca 9. Telefon 412

Barázdák.

Nagy érdeklődés mellett terjesztette elő tegnap Wekerle miniszterelnök a jövő évi állami költségvetést.

Majd egy óra hosszat tartó beszédben fejtegette Wekerle Sándor miniszterelnök a költségvetést politikai, financialis szempontból és sok helyen számszerű adatokkal bővítette meg beszédét.

Állami életünknek ugyyszólván minden vonatkozásában javulást észlelhetünk.

Szociálpolitikai tekintetben talán legfrappansabban mutatja a költségvetés, hogy mennyire a nép érdekében akar dolgozni a kormány.

Az állami tisztviselők és alkalmazottakról ép úgy történik gondoskodás, mint a néptanítókról, mindannyian helyzetük tetemes megjavítását várhatják a kormánytól. A munkások részéről tett üdvös intézkedések a kereskedelmi miniszter által benyújtott törvényjavaslatokban csúcsosodnak ki. Ennek előmozdításáról szintén gondoskodva van a költségvetésben.

Kulturpolitikai téren is erős előhaladás észlelhető. E téren valóban szép és minden körülmények közt szükséges tételeket állított be a költségvetésbe a kormány.

Ezekon kívül ugy gazdasági és ipari, mint a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem fejlesztését célzó intézkedések, a melyekről mind a lehető legnagyobb mértékben rendelkezik a költségvetés, csak szimpátiával fogadtatnak a közvélemény részéről.

A budget mintegy negyvennyolc millió koronával emelkedik. S ha végigtékinünk ama reformokon, a melyekről az exposé megemlékezik, ugy a költség többet megkapjuk a magyarázatot.

A kiadások emelkedésével emelkedni kellett a bevételeknek is a költségvetés realitása szempontjából.

S itt is a terhek nem a népet fogják érni, hanem oly módon fog elérni az emelkedés, hogy minél kevésbé sújtja a szegény néposztályt.

Szemere Miklós az elfajult sajtóviszonyok miatt interpellált a képviselőház október 10-iki ülésén. Az interpelláció, melynek során erős támadást intéz a képviselő a magyar sajtó ellen, — nagy a méltatlankodás minden oldalon.

Ez a nagy és általános méltatlankodás azt bizonyítja, hogy a jelenlegi kormány nem gyakorolja valami sürűn és bőkezűleg a szubvenció áldását és bizonyítja azt is, hogy több ludas van a dolgban, mint a hogy első pillanatra hinni lehetett volna.

Abban minden jóra való lap egyetért, hogy a revolverezőket, a sajtókalózokat, a hazudással terhelt sajtótermékeket, a rá-

galmazókat és a becsület banditáit üldözni és fékezni kell törvényhozási uton is.

Am ezek nincsenek — szerencsére — még olyan nagy számban, hogy könnyen el ne lehetne őket tiporni.

A honmentő kör megalapítói rettentően tagadják, hogy politikai egyesületet alakítottak. Ott csupán baccaratot, ferblit, nasisvit és egyéb szerencse-féle szórakozásokat honosítják meg. A politikát pedig teljesen kizárják. Sikertült a „Nemzeti kör” vezetésének névsorát megszerezni, mely a következő:

Igazgatók: gróf Csáky Albin, Széll Ignác, Lukács László.

Választmányi tagok: Belicska Béni, Berzeviczy Albert, Bezerédj Pál, báró Bohus Zsigmond, Bujanovics Sándor, gróf Csáky Lajos, Darvay Fülöp, Erdély Sándor, Falk Miksa, Fejér Miklós, Graezenstein Béla, báró Harkányi Frigyes, Heltai Ferenc, Hieronymi Károly, Horánszky Lajos, Jakabffy Imre, Kabós Ferenc, Kautz Gyula, gróf Khuen Héderváry Károly, dr. Láncoz Gyula, Látovics János, Lónyay Sándor, báró Majtyényi László, Mandel Pál, Maurer Mihály, Mezei Mór, Nadeczky István, báró Podmaniczky Frigyes, Rosenberg Gyula, báró Rosner Ervin, Sándor János, Székely Ferenc, Thaisz Péter, Várady Gábor, Weisz Berthold, báró Wodianer Albert.

Ezen neveket látva, elhízi még valaki, hogy ott nem politizálnak?

A lapok közgazdasági rovatában szerényen huzódik meg egy egy kommünike a szövetségi akcióról. Ezek a kommünikék a készülő viharoknak valóságai. Pár nap előtt a magyar gazdaszövetség panaszkodott, hogy az ő szövetségi akcióját Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter kereskedelemellenes irányzatokkal vádolta, holott a szövetség szerint ők csak a kereskedelem kinövései ellen küzdenek. Pár nappal később az omge adta tudtul, hogy országos akciót indít a szövetségi akció ellen. Ugy látszik, a szövetségi ügy lesz az ütköző pont, mely az agráriusokat és a merkantilistákat rövid idő múlva csatasorba szólítja.

Legádázabb és a legsikeresebb az agráriusok küzdelme a vidéki kereskedelem ellen. Már nyolc esztendeje folyik egy szakadatlan és nem lankadó társadalmi és politikai akció a fogyasztó szervezetek érdekében.

Még ha a fogyasztási szervezetek révén fokozni lehetne a nép jólétét, javítani lehetne a helyzetén. De a tapasztalat azt mutatja, hogy ezek a szervezetek sem jobb, sem olcsóbb árut nem adnak és mivel sem teszik jóvá azt a kárt, melyet ezer ekzisztencia tönkretételével okoznak. Ma pedig már

olyan stádiumban van az ügy, hogy az egész ország kereskedelme szolidárisnak érzi magát szorongatott falusi társaival.

A parlament dolgozni fog!

A képviselő urak vakarhatják a tarkójukat. Egy egész korszak nagy munkája előtt áll az országgyűlés. Egy csomó törvényjavaslat van a bizottságok előtt és a kormány számítása szerint e hét végén a bizottságokat már az országgyűlés válthatja fel a munkában. A javaslatok, amelyek az országgyűlés előtt vannak, általában jó hatást keltek a közvéleményben. Azonban lassan lassan hangok emelkednek, amelyek bizonyos kedvetlenségnek, hogy ne mondjuk elégtelenségnek, a kifejezői. És méltán.

A munkásbiztosításról szóló javaslat ellen elhangzott kifogások nem is új keletűek. Jól tudjuk, hogy a paritás kérdése nagy méreganyagot gyűjtött össze a munkások körében és hogy viszont a munkaadók is sok sérelmüket tárták a kereskedelmi miniszter elé, de nem mindegyikre nyertek orvoslást. Méltatlankodnak az orvosok is, panaszkodnak a magán betegpénztárak, egy szóval van elég panasz, vagy sérelem, amelyet utolsó pillanatban még meg kell fontolnia a parlamentnek. Hogy e megfontolás könnyű lesz e, avagy nehéz, e pillanatban aligha lehetne megmondani, de a parlament belső viszonyainak ismerői állítják, hogy a kormányjavaslat változatlanul fog a parlament retortáján keresztül menni. A képviselő urak hamar végeznek majd vele. Minek is erőltetnék meg magukat?

Legnagyobb sikere van az iparfejlesztésről szóló törvényjavaslatnak. Az osztrák sajtóban már meg van az ellenhatás és némely bécsi lap nyomaték-kal hangsúlyozza, hogy a magyar kormány nem igen komolyan veheti a ki egyezésre való törekvést, ha ennyi energiával készül a gazdasági elkülönülésre. Ez a hatás előrelátható volt és mert bekövetkezett, bizonyítva is van, hogy a javaslat helyes utakon jár.

A költségvetés részletei nem mindenkit elégitenek ki. Különösen a tisztviselők egyes kategóriáit nem. A bírósági alkalmazottak és a vasutasok nyiltan méltatlankodnak. A vasutasok évről évre szorultak le a megígért fizetésrendezésről és most megint nem kapták meg azt, amit vártak. Maga a kormány is tudja, hogy nagy méltatlanság történik a vasutasokkal és ezért

van, hogy közvetve és közvetlenül mindent elkövet a vasutasok kedélyének megnyugtatóására, már a maga módja szerint. Ez azonban, úgy vesszük észre, nem egészen sikerült, mert mi is számos felszólalást kaptunk, amelyek kivétel nélkül a vasutasok körében észlelhető nagy nyugtalanságot bizonyítják.

Ugyanígy a helyzet a bírósági alkalmazottak körében. Különösen az alsóbb fokozatok emberei között. Nekik is mindent megígértek és a költségvetés még sem hozott semmit. Most méltatlankodnak, zugolódznak és a mozgalom, amelyet Polónyi annakidején részben fenyegetésekkel, részben ígéretekkel elnyomott, most ismét hullámokat vet.

Persze az éremnek van más oldala is és a kormány is tud érveket a magaméntségére felhozni. A kiadások rettentő emelkedése, az adózó közönség érdeke bizonyára nem a legutolsó és nem a leggyöngébb érv ezek között. Mindenkit egyszerre sohasem lehet kielégíteni és ki nem elégített vágyak mindig lesznek a világon. A kormány ezekben az általános szólásokban keresi méntségét, ez azonban nem zárja ki, hogy a parlament, ha csak lehet, ne keresse azokat a módokat, amelyek között a kielégítetlenül maradt sérelmek is lehetőleg orvosolva legyenek.

Őszintén szólva azonban, mi nem nagyon bizunk a parlament iniciáló képességében. Tudja Isten, mintha elmúlt volna közülünk a kezdeményező erő és feltaláló képesség. Mindent a kormánytól várunk még azok is, akik pedig hivatalosan lennének arra, hogy megmozgassák, akcióképessé tegyék a nemzeti energiát. S minthogy a vis inertiae ujabban teljesen hatalmába kerítette a hon atyáit, éppen azért mi nagyon illuzóriusnak tartjuk azt a büszke mondást, hogy a parlament dolgozni fog.

Sehol a világon a munkásmozgalom nem járna annyi sztrájkjal, mint nálunk Magyarországon, ugyanarra, hogy a sztrájkok közgazdasági életünk egyik akut betegségévé váltak. Míg a külföldön, legkivált a munkásmozgalmak hazájában, Németországban, a sztrájkra a legtrikább esetben, végső szükség esetén szánják el magukat a munkások, addig nálunk egy-kettőre teszik ki magukat a munkások, a sztrájkjal járó nélkülözésnek és egyik válságból a másikba sodorják az egyes iparágakat.

Alig van már Magyarországon város, melyben az idén sztrájk nem lett volna s jelenleg olyan a helyzet, hogy méltán aggodalomra adhat okot.

Nem firtatjuk azt a kérdést, jogosultak-e vagy sem ezek a sztrájkok. Tény, hogy a munkásnak jogában áll a maga helyzetétől telhetőleg lendíteni. E törekvés egyik bevált eszköze a sztrájk, amelyet belátható időn belül nem lehet kiküszöbölni. Nem is lehet egy modern kormányzat célja a sztrájk üldözése, vagy eltiltása, hanem arra kell törekedni, hogy a sztrájkok elfajulásának gát vessenek.

Évtizedes szükségét pótol már nálunk egy megfelelő modern sztrájk-törvény. Angliában és a művelt nyugat több államában is meg van már ez a törvény, mely a külföldön mindenütt a kölcsönös méltányosság elvén alapszik. Az itt járt angol politikusok előadásából megérthettük, hogy odakünn, a hatalmas szigetországban több millió tagot számláló munkásszervezetek vannak, amelyek már ki tudták vinni azt, hogy az egész angol közeletet a szociális szellem lengi át. Nem csoda, hogy ebben az országban már régóta van sztrájk-törvény, amely felette liberálisan intézkedik a sztrájkoló munkások jogairól és kötelességéről, nemkülönbén a munkaadókéval is.

Annyira vannak már az angolok, a munkásszervezetekbe annyira belement

a tudat, hogy megélhetésüket csak akkor találják meg, ha a munkaadó is megélhet, hogy a sztrájkok manapság már meg sem közelítik a tíz-tizenöt esztendő előtti bérharcok számát. Nagy okoknak kell közrejátszania, hogy az angol munkás letegye a szerszámot és ez a nyugodt felfogása a munkáságnak adta meg az angol kormányzatnak az impulzust arra, hogy a sztrájkoló munkások jogait kiszélesítse és most egy javaslat készült a szigetországban, amely a sztrájkoló munkásnak jogot ad arra, hogy dolgozó szaktársát a munka abbahagyására rábeszélje.

Mily siralmasan mögötte állunk mi ebben a tekintetben Angliának, de még Németországnak is. A legostobább okból idézik fel hol a munkások, hol a munkaadók a sztrájkot és nem egy vidéki városban annyira elmérgesedett a semmiségekből keletkezett bérharc, hogy általános sztrájk ütött ki, amely miatt valóságos ostromállapotba kellett helyezni az illető várost.

Budapest főváros természetesen vezet e mizerábilis állapot tekintetében, itt ez idő szerint is négy olyan sztrájk dul, amely végzetes kihatással van egész gazdasági életünkre.

A jelenlegi kormány, Istennek hála alkotásokra van teremtve. Alkossa hát meg a sztrájk törvényt! A minta itt van előttünk: az angoloké. Adjuk meg a munkásnak a maga jogát, sőt védjük meg érdekét e törvényben, mert hiszen a munkás sem kerülhet más elbírálás alá, mint a társadalom más tagja. S természetesen védjük a munkaadó érdekét is és védjük meg mindenek felett a nemzeti termelést. Ezeket a célokat szolgálja a sztrájk törvény.

Nem lesz nyomdász-sztrájk.

Megegyezés a főnökök és szedők között.

Az országos nyomdász-sztrájk veszedelme, amely ez év végén erősen fenyege-

Román.

Irtá: Miklós Jenő.

Életemben a legelső asszony, aki álmatlan, bánatos éjszakát okozott nekem, akibe gyerekszíjjal, talán Tankréd tiszta rajongásával szerelmes voltam, az Annuska nagymamája volt. Ha Annuskával engem is kivettek falura a nagymamához, egyszerre elfelejtettem az egész világot, játékos hízlelgéshől elkaptam a nagymama kezét, ezt a puha, finom, asszonyi kezét, ráhajtottam a fejemet, néha az ajkammal is hozzá mertem érni; a nagymama pedig pillanatra lehuayta a szemét és tövig lenyírott, buksi nagy fejemre éreztem simogatását. Finoman, küssé fájó gunynyal mondta:

— Te vagy az én utolsó lovagom, kis lurkó. Ha majd téged is már a harmadik latinba adnak, te is elfelejtesz és nagymamának többé Annuskán kívül senkije se lesz. Most pedig gyertünk fiamebédelni, mert Annuska éhes. Tudod, ilyenek a lányok.

Ilyenkor az ebédoél semmi se ment le a torkomon. Legezivesebben sirtam volna. Annuskára pedig igen haragudtam, hogy éhes, amikor egyebet se tesz, mint mindig csak eszik.

Aztán visszakerültem megint a városba, a harmadik latinba irtak, de nagymamát akkor sem felejtettem el. A számtan alatt mindig vele együtt sétáltam álmodozásomban a kertje virágos fái során s ha a padra lehajtottam fejemet, a nagymama simogató kezé: éreztem homlokomon. Gondolatban

sokszor barangoltam a mezőkön s év végén, mikor gyenge bizonyítvánnyal hazavittek az iskolából, Pöndörke tanár ur elég merész volt s rám fogta az apám előtt, hogy a gyerek „ritka gyenge“ a latinban. A gyerek mellé a szünidőre fogadni kellene va a kiti! Pöndörke tanár ur aztán hosszas gondolkodás és láboserélgetés után önmagát ajánlotta mellém.

Rögtön keservesen irtam a nagymamának, hogy erre a vakációra nem mehetek hozzá, mert a nyakamon ül a Pöndörke, — mire a nagymama bejött az Annuskáért s magával vitt bennünket is; Pöndörke doctor philosophiae ugyanis eléggé biztosította, hogy falun a latin még jobban megy ami rá is fér a fiura, mert ritka gyenge a tudományokban.

Ott falun eleinte mindenki nevetett Pöndörkén. Amikor hegyes, rettenetesen hosszú laktópánban, rendetlenül magára hányt bő ruhában és borzas cilinderében lengedi lépésben végig táncolt a pocsolják között, mint a menyétke, gondosan kerülgetve a sarat, vagy verébgrásban áttipegett a pariton, olyankor a paraszti nép, marokszedő asszonyot, a kondás és a csósz, a legelőre hajtott tehenek mind megfordultak utána és fejcsóválva, nagy szemmel nézték. De a legtöbbet mi ketten mulattunk rajta a nagymamával. A nagymama mondta is, hogy ez a furosa emberke a maga bohókás mozdulataival, szögletes nyelvpörgésével, visszás öltözékével valóságos kislányi csinált balóle, aki könyekig tud kacagni rajta, rossz csi nyeken törí a fajtát és lépten nyomon meg-

tréfálja. Pedig ez már nem is illenék a nagymamához. Mert a tanár ur mégis csak öreg ember, — a nagymamánál is régebb vagy öt évvel. Ami azonban, igaz, még mindig nem valami sok!

Igy volt ez eleinte... Később a tanár ur, ha észrevette, hogy mi ketten megint mulatunk rajta, olyan szomorúan, olyan bánatosan tudott a nagymamára nézni a Pöndörkék tiszta, gyermeki bizalommal telt szemével, úgy könyörgött kegyelemért, hogy a nagymama egyszer, bizonyára megelégedve rólam, egészen hangosan el szölte magát:

— Jaj de kedves ember!

Attól a naptól fogva a tudományt eltemettük. A tanár urat már csak a gazdaság érdekelte. Minden reggel sorra simogatta a tarka bocikat, buzaszemet szórt a galamboknak és rózsatöveket oltogatott. Néha hosszabb sétákat tett a nagymamával s ilyenkor én Annuskára maradtam. Pedig a kis lányt megvettem s úgy éreztem, hogy valahogy én vagyok az, akit itt elárulnak.

Már a második napon a nagymama hatalmas tükröt állított Pöndörke szobájába, hogy becsülje föl ezt a régiséget. Egy francia emigránstól maradt a családra és mostig sincs tisztában az eredetével. Pöndörke maga mellé vett a családi könyvtérből mindenféle régi történelmi könyvet és azonnal a nehéz földat megoldásához látott.

Szembeült a tükörrel. Soha eddig a szobájában meg nem tört tükört!

Szembeült tehát a tükörrel vigan, füttyörészve. Még kürtökálapját is a fején fel-

tővé vált volna, ma már teljesen eloszlott. A nyomdatulajdonosok és a befűszedők között, az új munkabérekre vonatkozóan fölmert ellentéteket sikerült békés úton kiegyenlíteni, s a munkabérek ügye rendezve van, anélkül, hogy a bérharcok kellemtelen oldalát, a sztrájkot a közönség megérezte volna. A nyomdatulajdonosoknak a nyomdaüzem biztosítása és fejlesztése érdekében jelentős áldozatokat kellett hozni az új szabályok megalkotásánál. A nagymérvű munka többletnek azonban meglesz az a kikerülhetetlen következménye, hogy a nyomtatványok és hirdetések egységárai, a fölmert munkabérek arányában — tíz-tizenöt százalékkal emelkedni fognak.

Ismertettük már a helyzetet, amely a nyomdáknak majdnem a sztrájk kitörését vonta maga után. A tárgyalások sokáig nem vezettek eredményre, pedig jelen voltak az országos nyomdász szakszervezet képviselői is azokon rendezés.

Vasárnap a tárgyalások délelőtt tíz óráig késő délutánig tartottak. A tárgyalások bevégeztével a befűszedők bizottsága titkos szavazással határozott a fölött, hogy minő eljárást kövessen. A bizottság egy szavazattöbbséggel elhatározta, hogy nem lép sztrájkba, hanem a nyomdatulajdonosok álláspontját elfogadja békés megegyezés alapjául.

Ennek alapján a megegyezés létre is jött a következő feltételekkel:

1. A munkások elfogadják azon fölmert munkabérek, amelyeket az országos szedő-szakszervezet árszabályba foglalva megállapított, s a melyhez a nyomdatulajdonosok már hozzájárultak.

2. Az egyezményt nem három és fél évre, — amint azt eredetileg tervezték — hanem ezután két évre kötötték meg, s két év elteltével újabb automatikus előléptetés lesz, amelynek hatálya 1910. év július 1-éig terjed.

Az egyezmény egyéb pontjai kisebb jelentőségűek.

Ez az egyezmény már most életbelép, ami az összes nyomdákra, különösen pedig

a lap nyomdákra lényeges évi költség-többletet kezdetét jelenti.

A simán és békén elintézett bérharc következménye az lesz, hogy a nyomtatványok és hirdetések ára bizonyos mértékben meg fog drágulni. Ezt a munkabérek nagyságán kívül még egy másik türethetlenné tette volna: a papírárak és a papír gyártásához szükséges nyersanyagok árának állandó, fokozatos emelkedése, melyet a közönség a lapok közleményein kívül a mindennapi életben is tapasztalt. A nyomdatulajdonosok, miután a két kényszerítő körülmény hatása elől nem zárkozhatnak el, az árak emelésében szigorúan addig a határig fognak menni, ameddig ez a két körülmény megköveteli s oda fognak hatni, hogy a nyomtatványok és hirdetések drágulása igazságosan, minél kisebb fokban érje a közönséget.

A nyomdatulajdonosokra nézve a munkabérekben és a papírárakban történt emelkedés összesen mintegy negyven-ötvenezer korona évi költség-többletet jelent.

A nyomdászok bérharcra különben nyugodtan, minden zavaró incidens nélkül folyt le. Mindenik fél igyekezett érdekeit megvédeni, anélkül, hogy ebben az indulatnak szerepe lett volna.

SZINBAZ.

Műsor.

Okt. 18. Csütörtök „Kis herceg”, operetta. (A)

Okt. 19. Pénteken „A nap hőse”, bohózat. Ujdonság először. (B)

Okt. 20. Szombaton „Nap hőse” operetta. (C)

Okt. 21. Vasárnap d. u. „Fehő Klári” népszimfő.

Este: „Koldus gróf”, operetta. (Kisbérlet.)

A nap hőse. A hét legközelebbi ujdonságából a próbák javában folynak és amint az előjелеkből ítélni lehet, a közönség rendkívül jól fog mulatni a bohózatban, melynek minden egyes szereplője kabinet alakítást

mutat be. A szereplők nagy kedvvel készülnek az ujdonságra, melynek e hó 19-én pénteken lesz a bemutatója, az ujdonságban részt vesznek Szabó Irma, Almásy Lola, Arday Ida, Békés, Ternyei, Bérczi, Deésy, Szenté stb.

A kis herceg soha meg nem unható kedves zenéjű aperette holnap kerül színre új betanulással, fényes kiállításban először. Az operetta fő szereplői mint már jelezük Zilahyné, Vida Ilona, Radó Anna, Árkosi, Polgár.

Két subrette egy daljátékban. A legközelebbi operetta ujdonságban A Csere lányok ban először nyílik alkalom a társulat két subrettjének Főthly Frida, és Lónyai Piroskának, hogy együtt játszanak. Ezen estén mind ketten fényes szerephez jutottak. Az operettéből mely teljesen új, fényes kiállításban kerül színre, javában folynak a próbák. Fekete Oszkár karnagy és Polgár Sándor rendező vezetése mellett.

Arka históriák.

Sárga fakult papiros akadt a kezünkbe. Az elavult öreg betűk arról regéltek, hogy Debrecennek volt egy kopasz adóárnoka. Ennek uralma alatt történt, hogy egy parasztnak adótartozás miatt lefoglalták két hitvány disznóját. A disznók betegesek voltak, azért nem lehetett őket hizlalásra fogni s ezért nem is kívánta őket az adóüzető polgártárs pénzé tenni. Mikor a licitáció is ki volt tűzve, halasztást pedig nem kapott — amiért a kopaszfejű adóárnokot okozta — rászánta magát, hogy a polgármestertől kér halasztást. Fölvette tehát az ünneplő ruhát és beállt a polgármesterhez:

— Jó reggelt kívánok!

— Adjon Isten Mihály bácsi! Mi a baj?

Mihály bácsi szerény egyszerűséggel így adja elő panaszos kérelmét:

— Tekintetes főhadnagy polgármester ur! Ki hocsátotta hivatalos utnak azt a vén kopaszt, aki egy-két garasért mindenkit megmar? Mert én vagyok az a célszerű szegény ember, akinn az adó alkalmatlanság lóg, de tessék elhinni, egy-két hétig sehogysen tudok eleget tenni az ártikulusnak, mert szörnyen rossz viszonyban vagyok a disznajimmal.

Állatkertemben van egy ritka madár, valószínűs fehér holló, az én jó barátom Profax Mucius Scaevola. Prototípusa a szórakozott tanárnak.

ejtette. Legalul a keretet kezdte vizsgálgatni. Fölemelte fejét és tekintete a tiszta tükörlapra esett. Egyszerre elakadt torkán a fűtyszó.

Hogyan, a patvarba, ez az agrólszakadt kócos és fesületlen haramia, ez ő maga lenne? És a torzonborz bajusz, a sünszakál? A kabátja úgy fityeg, mint az akasztott emberé és a cipője... no, ezt a cipőt nem viselheti többé! Hirtelen felugrott a székről és föl-alá száguldott a szobában. De tekintete mindig a tükörbe tévedt, ott pedig egyre látta a csufondáros felkiáltójelet: ez vagy te, ilyen vagy te, Pöndörke tanár ur!

Pöndörke másnap a városba hajtatott s mint kicserélt Pöndörke érkezett vissza. Vadonatúj, készenvásárolt volt azon az emberen minden. Az esernyője, a cipője, a ruhája, a gallérisa, még a szakála és a bajusza is új volt. Rendes, megkefélt, kipödört.

Mi nem ismertünk rá. És a nagymama mellé bujtam és a szemébe kacsinva, kagogni kezdtem; de nagymama nem nevetett szívélyes, bátorító mesolylyal ment Pöndörke elé, leányos tartózkodással üdvözölte és jól láttam, kicsit szemét hunyt most is a szögletessége fölött. Sebaj! A tükör ott áll a szobában, az jobban lecsiszolja, jobban lefaragja, mint a gyalu. A városi tanárból pedig kis idő múlva olyan kifogástalan falusi gavallért nevel, hogy be fog illeni ő még a régi urak közé is, bizony lehet, a nagymama mellé is. Mindössze csak egy kis türelem. Egy kis elnézés, egy kis művészet, nevezetesen a rövidlátás művésze. Pöndörke ta-

nár urnak a nagymama már kinyitotta a szemét, most még a magát kell kissé összehuznia és rendbe lesz minden. Oh hiszen a nőnek oly szükséges művésze a rövidlátás.

De nekem majd a szívem hasadt bele ebbe a művészetbe!

Egyszer megint egyedül ültem a nagymamával. Az orgonabokrok közül meglessem, mikor megy magában a felső rózsalugas felé, mert egy idő óta valami megmagyarázhatatlan ósaszonyi ósztönné fogva mindig ki tudta kerülni, hogy ketten egyedül találkozzunk. De most melléje ugrottam és hogy velem maradjon, elkaptam a kezét. A lugasban fejem fölött két nagy sárga rózsá nyílt, azokat gyorsan letéptem. Egyet a nagymama ölébe tettem, egyet a kezembe tartottam. És égő, könnyes szemmel, az első felindulást, fájdalmat, a legelső csalódást szívembe fojtva száraz, ajakkal mondtam — életemben a legelső asszonynak:

— Nagymama, én azt álmodtam egyszer, hogy az Uristen odafönt az égben rózsás ingecskébe bujtatott angyaloknak dik-tálja le minden embernek a sorsát. A kis angyalok rózsalevére írják és ennek a rózsának a magját elszórják a földön. Minden embernek a sorsa tehát egy nyilandó rózsaszirmára van írva és ha ketten valahol találkoznak és letépnék két rózsát és ennek a két rózsának szirmáról mégis egy történetet olvasunk le, azt a két embert a jó Istenke is egymásnak teremtett. Azokat aztán nem

választhatja el soha többé semmi! Nagymama, ne haragudj azért rám, hogy én most mint egy gyerek sírok, de a te rózsád szirmáról olvasd el az üzenetet, — mert az én rózsámon az áll, hogy én — hogy én nagyon szeretlek téged!

Nagymama szeméből lassan megeredt a köny. Tépegette a rózsaszirmot csipéses kötéjébe, aztán egyik kezéből a másikba szórta.

— Én édes, kis bolondom, szerelmes lovagom, hogy az én szerelmem egy rózsalevére van írva? Volt — de az én szerelmemet régen elfújta a szél...

És a rózsaszirmot mind beledobta a szélbe, a szél a kerten átkapta, vitte a cserjén, bokrokon, a kerítésen túl, el a rétekre, a mezőkre, ki tudja, hova — elvitte azt az egyetlen levelet is, amelyről mi talán — ahogy akkor éreztem — a sorsunkat olvashattam volna le.

Régi, bolondos történet és persze az értelme semmi. Pöndörke tanár ur ószre elvette nagymamát és ott maradt falun gazdálkodni. Többet is hozott az neki, mint a tudománya. De nekem akkor úgy fájt a szívem. Hogy már a legelső kérdő, egy Pöndörke tanár ur is kiűthette a nyeregből az utolsó szerelmes lovagot!

Tegnap 9 órától 10-ig matematikai órája volt a második osztályban. Témájával foglalkozva, nagy szórakozottságban eltöltötte az ajtót.

Belépett a terembe és hallotta, hogy ott már magyarul beszélnek. Egyeztetés után így szólt:

— Pardon! Nem tudtam, hogy már előadok! Szólt és nyugodt flegmával hagyta el a tantermet.

A Pester Lloyd művészeti rovatában hosszasan megemlékszik Tihanyiról, az öreg Tihanyi fiáról. A cikk elmondja, hogy manapság milyen ritka dolog az, hogy művészembernek fia is a művészet terén szintén kitűnjön.

A Bika szálloda kávéházában egy társaság a Pester Lloyd cikkével foglalkozik. Meghánnyák-vele annak minden sorát. Van olyan, aki példát hoz fel, hogy művészember utódai szintén kiváló művészek voltak. A társaság nagy része azonban abban állapodik meg, hogy bizony a genie leszármazottjai degenerálódnak.

Ternyei ur, aki a vitaközébe eddig egy szóval sem szólt bele, neki fohászkodva leadja véleményét:

— Bizony, igaz az kérem, hogy nagyapáink igen törpe utódokat szültek.

Zoltánkának, aki 6 éves, örrendetes családi eseményt ad hírül az édes apja.

— Fiaccám, a golya egy kis öcskét hozott neked. Megmutassam?

— Mutassa meg apuska a golyát.

HIREK.

— **Polgármesterek értekezlete.** A r. t. városok leendő kongresszusának érdekében, annak végrehajtói bizottsága Szentgáli István polgármester elnöklésével Miskolcon ülést tartott. Az ülésben résztvettek Jankovich Dezső egri, Folgens Kornél iglói polgármesterek és Osváth Andor kongresszusi jegyző, esztergomi tanácsjegyző. Az értekezlet a kongresszust Budapesten november hó 4. és 5. éni határozta el megtartani. A kongresszus tárgyalni fogja a kormányhoz egyidejűleg felterjesztendő memorandum során a városok anyagi helyzetének javítását, külön városi törvényt, a városok országos egyesületének, a szolgálati pragmatikának megalkotását; szó lesz a tisztviselők fizetésének javítása dolgáról, továbbá a városok tűzbiztosításának kötelezővé tételéről is.

— **Külön vonat a kassai Rákóczi ünnepre.** A millénium óta oly fényes ünnepség, mint amilyen a 28-án tartandó kassai Rákóczi ünnepély lesz, még nem volt Magyarországon. A kétszázados számkivetésből visszahozott fejedelmi hamvak eltemetése az egész ország közönségét összehozza a magyar nemzetnek a nagy fejedelem iránt egyre nagyobbodó csodás, rajongó szeretete. De az ünnepet rendező Kassa városa csak a hivatalos kiküldöttet tudja elszállásolni, s így a nagy közönségnek nem lenne módjában a pompás és kegyeletes ünnepségeken részt venni. Ez indította Viz János nyugalmazott telekkönyvvezetőt arra, hogy lehetségessé tegyen egy, a körülményekhez képest igen kedvező kirándulást Debrecenből Kassára. Ugyanis, ha akad legalább 200 jelentkező, Viz János közbenjárása folytán a debreceni kiránduló közönségnek oly külön vonat fog rendelkezésére állni, mely innen hajnali 2—3 órakor indul, egész nap Kassán marad és még az nap este 10 órakor visszaindul Debrecenbe. Ehez a külön vonathoz, mely egész nap a debreceni kirándulóknak fog pihenő helyül rendelkezésére állni, a hölgyek számára még szalon kocsit is fognak hozzá csatolni. Akik a kiránduláson részt óhajtanak venni, s hó 25-ig jelentkezhetnek lapunk szerkesztőségében.

ban a r. t.
lehajto: tal.
kezé: érezi

— **Műtanrendőri bejárat.** A kereskedelmi miniszter táviratilag intézkedett, hogy a vánki vasut műtan rendőri bejárása iránt haladéktalanul történjen intézkedés, e végből lejöj egy miniszteri segéd titkár, aki majd a polgármester, főügyész, főkapitány és a szomszédos birtokosság tagjai jelenlétében fog a műtanrendőri bejáratot eszközölni.

— **Kristóffy itthon.** Pár héttel ezelőtt az egész sajtót bejárta a hír, hogy Kristóffy József a törvénytelen korszak hirhelt belügyminisztere megöregült és családja egy Drezda melletti idegyógyintézetben helyezte el. A tragikus végben mindenki Isten ujját látta s az egykor mindenható, hatalmas embert nem sok sajnálkozás kísérte szomorú utjára. Azóta hetek teltek el anélkül, hogy Kristóffy állapota felől valami hír érkezett volna. Most végre egy haladópartikönyvomatosa lap azt jelenti, hogy Kristóffy József e hó 22-én, vasárnap visszatér Budapestre a Drezda melletti Lehmann féle szanatórium-ból, ahol idegbaját kezelte. Nevezet hirtörő szerint Kristóffy egészsége teljesen helyreállott, ugyanarra, hogy neje, ki egy ideig vele volt, már a múlt héten visszajött Budapestre.

— **A debreceni ev. ref. egyház ösztöndíj osztó bizottsága** által 1906. év október hó 17-én d. u. 4 órakor az egyház tanácsstermében tart ülést. Tárgyak: ösztöndíjak odaítélése.

— **Debreceni polgári fiúiskola.** A debreceni polgári-fiúiskola igazgatósága az 1906 év október hó 20—21 éni a Sebes-Körös völgy s a révi Zichy-csepkőbarlang megtekintésére kirándulást rendez a következő sorrendel: Debrecenből indulás október 20. szombat este 8 óra 29 perc. Püspökladányba érkezés október 20. szombat este 9 óra 54 perc. Püspökladányból indulás október 20. szombat éjjel 11 óra 58 perc. Brátkára érkezés október 21. vasárnap reggel 4 óra 07 perckor személyvonat III. oszt. Brátkáról gyaloglás mindenütt a Sebes-Körös csodaszép völgyén a révi Zichy-csepkőbarlangig a barlang megtekintése. A barlangtól gyaloglás az Erdélyi Kárpát Egyesületnek a Magurán épített turista útján a Körösig, onnan Rév községbe, s a vasuti állomásra. Révből indulás október 21. vasárnap délután 3 óra 24 perc. Püspökladányba érkezés október 21. vasárnap délután 5 óra 27 perc. Püspökladányból indulás október 21. vasárnap este 6 óra 02 perc. Debrecenbe érkezés október 21. vasárnap este 6 óra 48 perc. (gyors v. II. oszt.) A kirándulásban a részvétel díja 7 korona 50 fillér, melyben az összes költségek belefoglaltatnak, s mely összeg folyó hó 18. ig. Nagy József vezető tanárnál befizetendő. Az igazgatóság.

— **A kovács és kerékgyártó mesterek kartelje.** Ertesítjük az érdekelteket közönséget, hogy a mai napon tartott közös szakosztályi ülésünkben hivatalosan is elfogadtuk és a mai nappal életbeléptettük megalkotott árszabályainkat, amelynek a célja a kovács és kerékgyártó iparosok érdekének a védelme, a tisztességes munkáért biztosítása és a tisztességtelen verseny teljes megszüntetésével a kezdetleges és iparágunk tekintélyét sértő gyengébb munkáknak a teljes kizárása. Árszabályaink megállapítása tehát korántsem az érdekelteket közönség rovására a munkáért fizetését, hanem csak is a munkáért fizetését arányosítását jelenti, hogy annak betartásával az érdekelteket közönség minden jogos igényeit kijogástalanul kielégíteni tudjuk és viszont magunk részére a kiszolgáltató jó munka ellenében a legegyszerűbb üzleti hasznot biztosítjuk. Midőn magunkat az érdekelteket közönség jóindulatába ajánljuk, vagyunk. Debrecen, 1906. okt. 16. A kovács és kerékgyártó szakosztály elnöksége.

— **A kereskedelemügyi miniszter a vasutasokért.** Az államvasutak személyzetének szolgálati pragmatikája és ezzel kapcsolatosan illetményeik megfelelő rendezése komolyan foglalkoztatja a kereskedelemügyi miniszteriumot. A szolgálati pragmatika tekintetében Kossuth Ferenc kereskedelemügyi

miniszter a személyzet körében alakult szövetségek bevonásával közelebről szakmunkásokat szándékozik egybehívni, míg az illetmények rendezése tekintetében már 25 munkálatokat is tétetett folyamatba. Addig is, míg erre vonatkozólag az előmunkálatok megtételnek, az 1907. évi költségvetésben az államvasuti személyzet jobb előléptetésére és különböző illetményeire — melyek a személyzet anyagi helyzetét lesznek hivatva megjavítani — három és fél millió korona van felvéve.

— **Szerb toborzás a Délvidéken.** Egész csöndben nagyszabású toborzást folytat a szerb hadügyi kormány az Alföldön, főleg pedig a Délvidéken már hetek óta. Különösen a nemzetiségi vidékeket járják be ügynökök, jó zsoldot ígérve, előlegeit adva olyan legényeknek, akik beállanak a szerb hadseregbe. Nem rendes hadi szolgálatra kellenek ezek, hanem hogy Macedoniába menjenek. A Délvidék ugyanis tele van szerb katonaszökevényekkel, mert valamikor szinte napirenden volt, különösen az Obrenovicsok idejében, hogy a szerb katonák a terhes szolgálattól menekülve, vagy pedig mert nem kapták meg rendszeresen a zsoldjukat, tömegesen szöktek át Zimonyra, még inkább Pancsovánál és Temeskubinnál Magyarországra. Szabályszerűen jelentkeztek a legközelebbi hatóságnál, ahol — hivatalos nyelven szólva — az ország belső részei felé utasították őket. A katonaszökevényeket ugyanis nem adja ki az állam. Ezek az emberek aztán részint megszerezték a magyar állampolgárságot, részint nem. Találhatni belőlük a déli városok mindegyikében, cukorkákat árulnak szerb nemzeti viseletben az utcasarkokon, nyáron pedig kukoricaléből való, erjesztés útján készült sárga lét, az úgynevezett „bozát“ árulják. Az ügynökök első sorban rájuk vetik ki hálójukat, teljes amnesztiát biztosítva részükre a régi szökés miatt. De szívesen látnak, természetesen másokat is.

Egy újságírónak alkalma volt több ilyen besorozott legénynyel beszélgetni, akik elmondták, hogy Szerbia a mohamedánok féltelenségeinek ellensúlyozása végett küldi őket Macedoniába, ahová titokban már eddig is egész sereget szállítottak le. A szlávok öklölése ugyanis napirenden van ott még mindig, a nemzetközi csendőrség ereje gyengének bizonyult a rend fenntartására. Szerbiának magának kell következőleg gondoskodni vérei épsége felül. Mindenesetre dicséretes maga a szándék, de nincs kizárva, hogy nagyobb szabású spekuláció is rejtőzik a dolog háta mögött. Szerbia jelenlegi területét is úgy szerezték meg az elődök, hogy lépésről-lépésre foglaltak tért, részint hódítás, részint pedig önvédelem oimén, valószínű következőleg az a kombináció — amit egyébként szentül hisznek is a besorozottak, — hogy Szerbia már legközelebb hódítóként szándékozik Macedoniával szemben fellépni. Ebből ugyan alkalmasint beleszól még a nemzetközi diplomácia is, semmiesetre sem árt azonban az elővigyázat. Az az egy tény, hogy Magyarország déli területi csöndben, a legnagyobb óvatossággal, szedik a szerb hadsereg részére a katonákat.

— **Az utolsó esztendő viharos, nagy mozgalmában vezető szerepet vitt a „Független Magyarország.“** A béke korszakában megtartotta ezt a bizalmat, amelyet a nagyközönség ruházott rá. Ma őszinte, elfogulatlan és független bírálója az eseményeknek és a nemzeti munkának. Politikájának végcélja Magyarország teljes függetlensége. Amellett a leghűbb és legmegbízhatóbb krónikása a nap eseményeinek; pártfogója minden igaz ügynek. Politikai cikkei dr. Ba-

konyi Samu és Burgyán Aladár orsz. képviselőknél kivül — akik a lapnak főmunkatársai — politikai életünk kiválóságai írják. Tárcái és regényei kiváló írók tollából származnak, a lapot pedig kitűnően összeállított, jeles erőkből álló szerkesztőség írja. A „Független Magyarország” állandó előfizetői a hasznos és mulattató olvasmányokban gazdag „Szabadság” naptárt és a társadalmi és irodalmi kitérőjeink közreműködésével szerkesztett, rendkívül értékes tartalmu, művészi kivitelű, kőképekkel illusztrált gyönyörű kiállítású „Erzsébet királyné albumot”, — amelyről megjelenésekor az egész magyar sajtó osztatlan elismeréssel nyilatkozott s amelynek bolti ára 20 korona — kapják teljesen díjtalanul ajándéktépen. Ehhez hasonló értékű és nagyszabású ajándékművet eddig egyetlen fővárosi politikai napilap sem adott előfizetőinek. A „Független Magyarország” kiadóhivatala — Budapest, Erzsébet körút 50 — kívánatra bárkinek szívesen küld ingyenes mutatványszámot.

— **Középiskolai tanárok külföldi tanulmányutja.** A középiskolai tanároknak és tanárjelölteknek külföldi tanulmányra küldése tárgyában Apponyi Albert gróf válasza és közoktatásügyi miniszter új eljárását kezdte, még a nyár folyamán kiadott körrendeleteiben kitűzve azokat az alapelveket, amelyek szerint a kiküldetéseknél ezután rendszeresen történiük kell. Hogy a kiküldetés tervezettségére és rendszerességére minél jobban kereshetjük a legyen, az e célra szolgáló összeget már az ez évi költségvetés rendjén az eddigi összeg kétszeresére, 24.000 koronára emelték.

— **Új árszabály a nyomdákban.** A vidéki nyomdatulajdonosok országos szövetsége és a magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők szakegyesülete képviselői múlt hó 2-án tartott ülésén a vidéki könyvnyomdászok számára új munkaidő és munkabér szabályzatot állapítottak meg. A munkadíj drágább lett és a munkaidő 9 óra helyett 8 1/2 órában állapították meg. Ez az új árszabály — a mely megdrágítja a nyomdai munkákat — az egész országban november 15-én lép életbe. Azoknál a munkaadóknál, kik az árszabályt nem fogadják el, a munkások beszüntetik a munkát.

— **Leülte a bátyja büntetését.** A testvéri szeretetnek és önfeláldozásnak nem mindennapi példáját mutatja az alábbi eset: Kóka Józsefet a temesvári törvényszék közokirathamisításért elítélte kéthavi fogságra. Amikor jelentenie kellett a büntetés kitöltése végett, öcsöje, Kóka Antal jelent meg a fogságban, aki bátyja helyett szenvedte el a kéthavi szabadságvesztést. Az eset azonban kiderült és az ártatlanul becsukott ember a vádlottak padjára került és pedig közokirathamisításért, amennyiben hamis név bemozdása által meghamisította a közokirat gyanánt szolgáló fogsági törzskönyvet. A bíróság azonban méltányolta a nagylelkűséget és felmentette Kókát, bátyját azonban akiért az áldozatot hozta, elítélte.

x **A legjobb formájú férfi kalapok** 4-6 és 8 koronáért, a legizlésebb selyem nyakkendőik már 1 koronától feljebb. A Nyakkendő királynál.

x **Legszebb téli árak, u. m. jó mosó, barochetek, flanellek, félposztók, továbbá paplanok, flanel-takarók; szoba és lópokrócok, valódi Jäger alsóruhák, harisnyák Kardos László vászon és menyasszonyi kelengye üzletében.** Debrecen, Kossuth-u. 9. Határozott ár. Alapított 1831 ben. 496-x-4.

x **Must és Bormérő készülék (Wagner féle) darabja 50 krajcár Mentze Henrik áruházába, Kossuth-utca 4. szám.** 504-x-1.

x **Leggyorsabban és legpontosabban házhoz szállítok magyar és porosz kőszet, tojás- és kocka-Briquetet Varga Károly, Hatvan-u. 70. sz. Telefon 465. 518-12-2.**

TÁVIRATOK.

A szerb vámháboru.

Bécs, október 17. A szerb kormány legutóbbi jegyzékének valószínűleg minden további tárgyalás megszakítása lesz a következménye. A szerb kormány korábbi álláspontján nem változtatott, a kőszállításokban huszonhat millió frank erejéig kész ugyan részesíteni a magyar és osztrák kereskedelmet, de az ágyu kérdésében semmi engedményre nem hajlandó. A jegyzék szerint a kereskedelmi szerződés megkötése a szerb kormánynak élénk óhajta s ennek fejében hajlandó is bizonyos megrendeléseket Magyarország — Ausztriának biztosítani, de kiköti, hogy ezekhez az ígéretekhez csak úgy ragaszkodik, ha Magyarország — Ausztria az ágyu kérdését kikapcsolja. Követeléseivel közül a szerb kormány megküldte az osztrák és magyar kormánynak a jegyzéket, s ennek következtében a legközelebbi napokban összeül a magyar vámkonferencia újból s ennek lesz a feladata a jegyzékre adandó válasz megállapítása. Kétségtelen, hogy a jegyzéket elutasításra fogja ajánlani.

A Rákóczi törvény.

Budapest, október 17. Wekerle Sándor miniszterelnök tegnapi kihallgatása alkalmával a király hozzájárult a Rákóczi emléket megőrkítő törvényjavaslat szövegéhez. A javaslat intézkedik a hamvaknak országos költségen való hazaszállításáról, Rákóczi emlékének országos költségen való megőrkítéséről, a Rákóczit diffamáló törvényeket pedig hatályon kívül helyezi. Wekerle Sándor miniszterelnök szombaton terjeszti a képviselőház elé a javaslatot, a mely még a hamvak hazaszállítása előtt törvényerőre fog emelkedni. A pártok körében nagy örömmel fogadták a Rákóczi-törvényről való hírt, már azért is, mivel a képviselők pártkülönbség nélkül óhajtották, hogy az új Rákóczi-törvény eltörölje a régi Rákóczi-törvényt, a mely Rákóczit és bujdosó társait megbélyegzi.

Bécs, október 17. Az a hír, hogy Wekerle megkapta a Rákóczi törvényhez a király hozzájárulását, nagy meglepetést idézett elő az osztrák politikai világban. Hallottunk ma délután az osztrák parlamentben néhány nyilatkozatot erről. Mind abban eszesedik ki, hogy ekkora engedményt az udvar érzelmileg világával szemben csak oly kormány vihathat ki, a mely iránt igen nagy a bizalom. Itt el kell mondanunk, hogy az utóbbi időben ismét jelentkeznek ama körök törekvéseinek tünetei, amelyek mindig a magyar nemzet és a dinasztia között való viszony javulása ellen dolgoznak. Ezek az országos kegyelet készülő megnyilvánulását Rákóczi iránt megint arra akarták fölhasználni, — a mire annak idején a Kossuth-gyász. Sűrűn hallatszottak hangok, amelyek azon sópáncsoltak, hogy az 1894 iki események megismétlődése fenyeget. Arra is el kell készülnünk, hogy bármiként folyják le a nagy ünnep, ellenségeink már készen tartják a vádat, a melyekkel föl fognak lépni ellenünk. Ezekre kell gondolnunk, ha megismerjük a Rákóczi-törvény jelentőségét. Előkelő katonai körökben egyébként ma szinte messze kiható jelentőségűnek mondták az uralkodó elhatározását, mert úgy vélik, hogy a hadsereg magatartását a nagy ünneppel szemben igen üdvösen befolyásolja és a katonai hatóságokat nagy gondtól szabadítja meg.

LAPZARTAKOR.

A képviselőház ülése.

Budapest, okt. 17. A képviselőház mai ülése iránt igen lanyha volt az érdeklődés a képviselők részéről, úgy hogy Návay Lajos elnök csak 11 óra után nyitotta meg az ülést, amelyen a miniszterek teljes számban jelentek meg, képviselők azonban csak vagy huszan voltak jelen.

Ülés előtt még el volt terjedve a hír, hogy Kmathy Károly a házard játék szigorú megőrlése ügyében fog interpellálni, ez az interpelláció azonban az ülésről lemaradt.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után elnök bejelentette, hogy Pichha Miklós képviselő összeférhetetlenségét megszüntette. Ezután Kecskeméthy Istvánt igazolták.

Nagy Emil az iparfejlesztő bizottság jelentését terjesztette elő, elnök indítványára szombatra tűzték ki tárgyalására. Utána

Ugron Gábor állt felszólásra és bejelentette a Háznak, hogy két napilapban megjelent közlemények szerint gróf Zichy Jenőt, országgyűlési képviselőt akarata ellenére a Niedermann féle szanatóriumba szállították. Szólv követeli, ha a lapok közleményei nem felelnek meg az igazságnak, úgy cátozzák meg, ellenkező esetben pedig kéri a dolgot magtorlását. Egyben pedig bejelenti gróf Zichy Jenő mentelmi jogának megsértését.

Elnök indítványára kiadák a mentelmi bizottságnak.

Ezután Polónyi Géza igazságügyminiszter terjesztette elő törvényjavaslatát, mely a Görögországgal kötendő s a büntető ügyekre vonatkozó szerződést tartalmazza.

Wekerle, Sándor pénzügyminiszter a számvevőszék jelentését terjesztette elő, amit a Ház tudomásul vett. Elnök bejelentette, hogy a Ház legközelebbi ülése pénteken az az a hó 19-én lesz s miután az interpellációs könyvből interpelláció bejegyzése nem volt, az ülést bezárta.

A függetlenségi párt ülése.

Budapest, okt. 15. Az országos függetlenségi és 48-as párt a hó 19-én, pénteken ülést tart.

Sajtóper.

Budapest, október 15. Ma volt a Világszabadság című szociálista lap ellen indított sajtóper tárgyalása. A cikk írásáért a felelősséget Jócsák Kálmán szociálista agitátor vállalta el. A tárgyalás az esküdtsek előtt folyik s ma délelőtt volt a vádindítvány előterjesztése, mely szerint Jócsákot osztály elleni izgatással vádolják. Ítélet még nincs.

A fiumei kormányzó lemondása.

Budapest, október 17. Néhány fővárosi lap azon híresztelése, hogy Nákó Sándor gróf, fiumei kormányzó lemondana. Nákó gróf ma felkereste a képviselőházban Wekerle miniszterelnököt és megbotránkozásának adott kifejezést ily valótlán hírek terjesztése miatt.

Közgazdaság.

Az iparfejlesztési akció. A kereskedelmi miniszterium által az iparfejlesztésről beterjesztett törvényjavaslatban tudvalevőleg az a nevezetes új dispozició foglaltatik, hogy amíg eddigelé taxative el voltak sorolva azok az iparágak, amelyek állami kedvezményekben és támogatásban részesíthetők, a törvényjavaslat mellözi az elsorolást

s korlátlan fölhatalmazást ad a kormánynak — a legfőbb cél szemmel tartásával — bármely ipar támogatására. Ez a dispozició módot ad a kormánynak arra, hogy az iparfejlesztést a lehető legegészségesebb alpra fektesse. Ez a legegészségesebb s egyúttal természetes alap a mezőgazdaság s minden kétség fölött áll, hogy Magyarországon a mezőgazdasági iparok fejlesztése körül kínálkoznak a legjobb eredmények. Itt van például a szeszipar, a mely nyereségénél minden magyar gazdát közelről érdekel. Németország burgonya-termesztésének majdnem kétharmad részét használja föl ipari célokra s csak egy harmad részét emberi táplálékul. Mivelhogy a szesznek ipari használhatósága igen sokoldalú. Olyan terület ez, ahol a kormány a legnagyobb eszközökkel indíthatja meg az iparfejlesztési akciót és éppen a szerencsés külföldi tapasztalatok kedvezéséből a hazai és a külföldi tőkét is minden nagyobb nehézség nélkül lehetne idevonozni. Másik hálás tere a mezőgazdaságban használatos gépek gyártása. Szinte hihetetlenül hangzik, hogy az a legszükségesebb mezőgazdasági munka eszköz, amivel a gazda a magyar földeket felszántja, szintén idegen; a Magyarországon használt ezek jó háromnegyed része külföldi gyártmány. Szólunk még a kecsker és len-iparról, a dohány földolgozásáról s egyéb ilyenekről, amelyek az iparfejlesztésnél természetesen maguk kínálkoznak s amelyeknek prosperálását Magyarország népének széles rétegei leg hamarabb megérintik. Az iparfejlesztésnél szerintünk első sorban a magunk viszonyait és szükségleteit kell szem előtt tartanunk, a külföldi szolgálatait már a multban is igen szomorú és kellemetlen tapasztalatokat okozott. Nincs is kétségünk benne, hogy a kormány a törvényhozástól nyerendő megkönnyítést ebben az általunk esetleg irányban fogja hasznosítani.

Kőbányai sertésüzlet. Október 17. Hírt: sertésárak: I. Magyar első osztályú (súlyban) 120-122 fillérig. Fiala nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) 120-122 fillérig. Fiala közép (páronként 251-320 kilogramm súlyban) 124-126 fillérig. Fiala könnyű (páronként 150 kilogramm terjedő súlyban) 126-128 fillérig. II. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm) — fillérig. Közép (páronként 240-260 kilogramm) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm) — fillérig. Sertésalászat: 1906. október 14-ik napján volt készlet 33.941 darab. 1906. október 15-ik napján felhajtott 458 darab. 1906. október 15-ik napján elszállított 359 darab. 1906. október 16-ik napjára maradt készlet 37.040 darab. A hírt sertés üzletirányzata: változatlan.

Városi Színház.

Bérlet. 15. sz. (C) Bérlet 15. sz. (C)
Ma szerdán, 1906. október hó 17-én:

Smólen Tóni.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: dr. Guthi Soma, zenéjét szerző: Barna Izsó Rendszer: Polgár Sándor. Karnagy: Fekete Oszkár.

S Z E M É L Y E K :

- Gólia, táncmester és házasággözvetítő — Deésy Alfréd.
- Eszti, leánya — Vida Ilona.
- Maxi, fia — Rózsahegyí Irma.
- Károly, színésznövendék — Arkosi Vilmos.
- Lujza, ballarina — Lónyai Piroska.
- Smólen Tóni, udvari lakáj — Polgár Sándor.
- Isidor, libériás inas — Sarkadi Vilmos.
- Kopék János — Szabó Gyula.
- Kopék — Magda Eszti
- Nábob Gavegye — V. Kállai Juliska.

Regény-Csarnok.

Az utolsó betyár.

Az V. 857/1878. sz. percsomó.
Irta: **Pataky István.**
(Folyt. és Vége)

X. 27.
— Ne bolondozz Sándor, add meg magad.
— Hiszen azt akarom.
— Lökd el hát azokat az izéket.
— Azt is megteszem.
S lelökte a földre.
— Van-e még több?
— Nincs.
— Akkor jere ki.
— Megyek.
— S kiment.

Gyönyörű egy legény volt. Ekkor volt 26 éves a fiatalság pirjával arcán, hatalmas termete, kackiás kis szúrba volt bujtatva.

Odament a csendbirtoshoz és a csend legényekhez és sorba kezet fogott velük, mint a mult alkalommal.

Aztán oda láncolták szeretője mellé, úgy vitték be Egerbe.

Az egri kir. törvényszék 1877. március 12-én tartott végtárgyalás alapján Borsost a 20 éven felül még 10 évi rabságra ítélte, többi társait kisebb nagyobb időre.

Becsukdott a börtönajtója, ezuttal jól s mindörökre.

Borsos Sándor nem látta szeretőjét a tárgyalásig, akkor is utoljára látta, s nem kívánczolt látni többé.

A tárgyalásnál felhozta az elnök Tóth Mártha vádlottat, s midőn elmondta a rablások történetét, utánna tette, hogy ő most egri lakos és hites felesége Kardos fog házőrnek.

Borsos Sándor felugrott.

Az elnök figyelmeztette, hogy rendesen viselje magát.

A végtárgyaló eljegyző (Lenk Gyula volt szolnoki darabont főispán) kezében megállt az irón, amint a haragtól kipirult betyár arcát látta.

— Kérem, nagyságos elnök ur, nem hallottam, mit beszél e nő.

— Azt mondja, hogy most egri lakos és hites neje Kardos fogházőrnek. — Miért csodálkozik ezen?

— Hát igaz ez, nagyságos ur?
— Ugy van igaz.

— Pedig ez a nő nekem szeretóm volt, nem volt soha más, csak ő. De hát igaza van, — folytatá — miért szeretne holt embert.

— Mondja meg Borsos, részt vett-e Tóth Mártha a rablásoknál, volt-e neki valami szerepe?

Borsos felugrott, arca hol kipirult, hol elsápadt.

Ránézett az asszonyra, mély gyűlölettel és szőlei kezdett...

Háromszor nyitotta ki száját, míg végre szólt:

— Nem, nem volt szerepe, én kényszerítettem, hogy jöjjön, azt akartam, hogy ha valahol lelőnek legyen a ki befogja szememet. Ó ártatlan.....

Ezen tárgyalás után 7 napra, 1877 évi március hó 19-én az örök jelentették, hogy Borsos meg van szálva. Nem volt rajta semmi külérőszak, de azért úgy meg volt halva, hogy jobban nem lehetett.

Ó volt az Alföld utolsó betyárja.

Beteg sem volt, nem panaszkodott, de azért bizonyosan érett gyümölcs volt, le kellett hullnia Magától lehullott, de azért kár volt, hogy félreért korában, ha már javítani nem lehetett, nem volt a ki lerázza.

Gyárosok, kereskedők iparosok részére: szükséges kifizetését elvállalja,
Hajnal Gyula
Debrecen, Piac-u. 9.
A kifizetés nyomatékos képeért jótállás vállalattik. — Telefon 412.

Magyar államvasutak menetrendje.

Debrecenből indul:		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	3	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmár (gyorsvonat) —	d. u.	6	55
Csak Szatmár (teher v. sz. sz.) —	este	8	24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.) —	d. u.	12	11
Miskolc — Kassa felé —	reggel	8	51
Miskolc — Kassa felé —	este	7	22
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4	25
m. á. vasutól	reggel	5	35
vásártérről —	reggel	5	44
m. á. vasutól	d. e.	8	09
vásártérről —	d. e.	8	16
H.-Böszörmény	d. u.	11	11
B.-Sz. Mihály	d. u.	11	20
felé	d. u.	11	24
m. á. vasutól	d. u.	4	34
vásártérről —	d. u.	4	47
m. á. vasutól	este	7	—
vásártérről —	este	7	07
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	58
O.-Köcs — Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56
O.-Köcs — Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16
Derecske — N.-Léta felé —	reggel	9	35
Derecske — N.-Léta felé —	d. u.	4	51
Budapestre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:			
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 12 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányiggy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	8	29
Budapest — Nagyvárad f. gyors	este	6	48
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	2	24
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	8	29
Csak P.-Ladánytól —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől —	reggel	8	46
Szatmár — M.-Sziget felől —	d. u.	4	12
Csak M.-Sziget felől —	este	10	11
Szatmár felől —	este	6	40
Kassa — Miskolc felől —	este	8	19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	d. e.	11	31
Debrecenből indul:			
vásártérről —	reggel	7	33
m. á. vasutól —	d. e.	7	40
H.-Böszörmény	este	9	23
vásártérről —	este	6	28
felől	d. u.	3	28
vásártérről —	d. u.	8	34
m. á. vasutól —	d. u.	7	44
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7	54
F.-Abony felől m. á. vasutól —	reggel	5	25
O.-Köcs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5	35
O.-Köcs — Polgár felől máv.-hoz	reggel	7	15
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	8	18

Mosóáru-különlegességek.

Hazai és cosmanosi jó mosó barketek, Flanel, bárson-flanel és szövött minőségekben, Fehér piké és sinór barketek.

óriási választékban

Félig kész, kiszabott, batizst, selyem, tüll és applikált finomabb ruhákból

állandó nagy választék,

jutányos szabott árakhoz.

Szabó Lajos Fiai

vászon, divat és szőnyegáruház.

Kirakataink állandóan a legutolsó divatot tüntetik fel. 432-x-39

Roncegno déltiroiban a Valsugana vasút mellett. 1 és fél órára Trientől 485 méter a tenger színe fölött.

Legerősebb arzén vasas forrás,

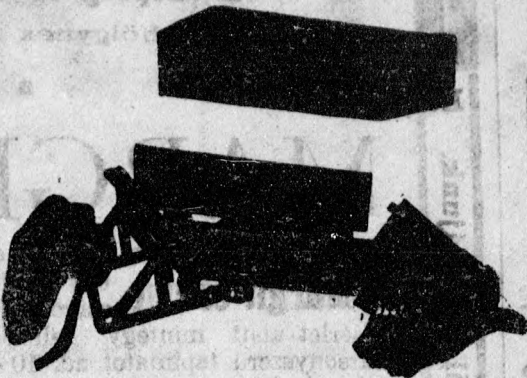
a legjobb eredménnyel használva és egész évben tart. házi használatra is. Minden országban sok előkelő orvosi tekintély által ajánlva vérkeringés, női bajok, idegesség és bőrbajok stb. ellen. Mindegy gyógytáiban kapható. — Elstrangu gyógyintézei

„Grand Hotel des Bains“ és Parkszáloja

250 szobával és Salonnal, minden modern berendezéssel Pompás, szőlőtől védett fekvéssel, éghajlattal, nagy parkkal, fürdővel ápril 15-től November 1-ig. Prospektussal és kérdészköddésre szívesen szolgál 277-5-13 fürdőigazgatóság

Legújabb találmány!

Osztr. szabad. bej.

Mindenki maga ggárója a követet!

Cement-, fal-, kő forma

teljesen felszerelve csak 30 korona

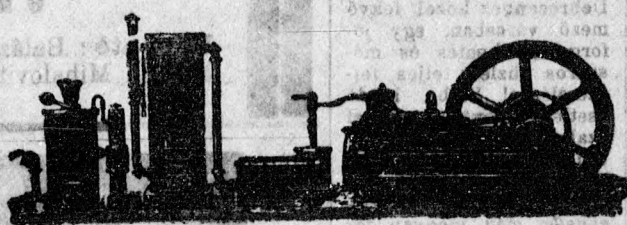
Egy munkás egy formával naponta 1500 követ készít. Pléhalj nem szükséges. Ez a forma különösen alkalmas swemm kövek gyártása, Broszrák ingyen és bérmentve.

A. Tevonderen x L. Pollaert Dalheim a Rh. D. K.

OSERS és BAUER motorgyár Budapest, Podmanicky-u. 18.

Ajánlja elsőrendűnek elismert legújabb szerkeze.ű szívógáz generatoros motorait 345-76-11.

Üzemköltség iránként és lóerőnként 1½-2½-fillér. Ant-racit, faszén, vagy foksz tüzelésre egy aránt alkalmas.

Legmeszebb menő szavatoss Elsőrendű, erősebbek. Kedvező fizetési feltételek.

Benzin Motorok és lokomobilok szolid kivitelben.

Költségvetéssel és árjegyzékkel díjmentesen szolgálunk!

16-20

rikkancs kiabálja

hogya

DEBRECZEN

esti kiadás.

Hirdetésekre

legalkalmasabb és legmegbízhatóbb. Biztos eredmény.

Kiadóhivatal: Piac-utca 9. — Telefon szám 412.

APRÓ HIRDETESEK.

Díja 10 szög 30 fillér, minden további szög 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szög 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

Rajzolók

Kik a karikatura rajzolásban jártasak vagy fénykép után vonalkás rajzolatot elvállalának biztos jövedelemre tehetnek szert, ha jelentkeznek a „Debrecen” kiadóhivatalában d. e. 8-10-ig d. u. 2-3-ig.

Elveszett

egy Flocki névre hallgató vörösbarna szőrű exli. A megtaláló illő jutalomban részesül. Trigáraszky Emil-nél Hunyadi utca 13. 529-2-1.

Batthyány utca

9. sz. a. néhai Nemes Kálmán ur házában az utcai lakosztály 6 szoba konyha kamara fürdő és cseléd szoba jó ivó vízű vízvezeték és a szükséges mellék helyiségek f. év november hó 1-é kiadó. Feltételek alulírott nál megtehetőek. Dr. Irinyi István ügyvéd Debrecen Arany János-u. 4 sz. 520-3-1.

A valódi Verge

egészségi papírból készült szivarka hüvelyek főraktára Merklé Ferenc-nél van Fűvészkert-u. 14. 100 db. Tiszti hüvely 10 kr. King 8 kr. Rákócy 12 kr. Progress 10 kr. Ambre 12 kr. Jamine hüvely 8 kr. 100 kilo vágott száraz csertőgyfa 1 frt. házhoz szállítva. Tele'fon 374. 501 10-2.

Vidéken

Debrecenhez közel fekvő mező városban, egy jó forgalmu hentes és mézszáros üzlet, teljes felszereléssel bérbe kiadó esetleg kevés pénzzel szakember társul keres tetik. Vasuti állomás Nagy kiterjedésű üzleti összeköttetés és nagy vevő közönség már megvan teremtvé. Bővebb felvilágosítással a kiadóhivatal szolgál.

Rőtös

és rövidáru főtéri üzletbe 4 osztályt végzett fiu tanulól felvétetik' cím a kiadóhivatalba.

Hamisítványoktól óvakodjunk.

Ujánakotoktól óvakodjunk.

A szépség egyik főkelléke a szép arcbőr.

Minden hölgynek módjában áll ezt megszerezni.

a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÊME

csodás hatású arckenőcs használata által.

A Margit crême egy rendkívül finom, kellemes sikkosságu, gyorsan felszívódó, kedves illatu vegy-szer, mely már az első kísérlet alatt mintegy behizelgi magát; a bőrnek rögtön kellemes puha bársonyszerű tapintatot ad, 10-12 nap alatt teljesen átalakítja a bőrt, nyomtalanul eltünteti szeplőt, májfoltot és mindennemű bőrtisztatlanságot.

Előnyös tulajdonsága ezen crémnek, hogy a bőrt nem teszi zsíros tapintatuvá, fényessé, mint más kenőcs, sőt ellenkezőleg, annak fényét, mint a puder elveszi, minél fogva nappal is alkalmazható. A bőrt táplálja, mitől az gyermekded üdéséget, teltséget, bársonyszerű puhaságot és kellemes tapintatot nyer. Leglényegesebb előnye, hogy higányt ölmét nem tartalmaz és így teljesen ártalmatlan.

Ára egy tégelynek 2 korona, kis tégelynek 1 korona.

Margit-szappan 70 fill., — Margit-pudor K 1.20, — Margit-fogpep 1 K. — Arcvíz 1 Kor.

Készíti: **Földes Kelemen** gyógyszerész ARADON. 176-10-10

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek.

Kapható: Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog. Steiner Manó, Mihalovits J., Muraközy László, Szilcz Ferenc gyógyszerárakban.

Globin a legjobb és legfinomabb Czipó tisztítószer

Egyedüli-gyáros: Fritz Schulz jun. részv. társ. Lipcse és Ege.

Megérkeztek

az új

Őszi és Téli

Muha és Kosztüm Szövetek

Bosznay J. és Társa

divatáruházában, 294-x-99

Debrecen, Kossuth-utca 5. szám.

Ursus

a legtökéletesebb szabadalmazott borsajtó, felsőnyomással három áttétellel. **Vasgerendaszerkezet**, legmagasabb nyomó képesség, a tö. köly egy darabban leemelhető; a mint vasrészekkel nem érintkezik ezáltal a bor megfeketedése kizárva. — Könnyű kezelés kevés munkaerővel,

Az Ursus borsajtók a kolozsvári mezőgazdasági kiállításon dísz oklevéllel lettek — kitüntetve. —

Honi gyártmány, szőlészeti, borászati és pincészeti eikkekről, valamint, vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve. — Lőpor árusítás. 416.x.19.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debrecen.

Tulipán-Padlófénymaz!
(Linoleum)

Védjegyezve

Tulipán-Padlófénymaz!
(Linoleum)

Hazai gyártmány

Ne vásároljunk osztrák padlófénymazt, mert

- A Tulipán-Padlófénymaz az eddig létező osztrák gyártmányokat messze felülmúlja.
- A Tulipán-Padlófénymaz tartós, rögtön száradó és tükörfényű gyönyörű zománczezal bír.
- A Tulipán-Padlófénymaz vízel mosható
- A Tulipán-Padlófénymaz tetszetős nemzetiszínű tulipános 1 kg. badogdobozokban van csomagolva és 3 féle színárnyalatban létezik.
- A Tulipán-Padlófénymaz minden nagyobb fűszerkeredésben és drogueriában kapható.

Viszontelárusításoknak legjutányosabb árajánlattal szolgál

Maklár Gyula és Társai

vegyészeti festék-, lakk- és kőencegyár
BUDAPEST, IX. Remete-utca.

Hazai gyártmány!

Párologt a hazai ipart!

275-5-5.